

Länsstyrelsen Dalarna, 791 84 Falun

Remissvar på Dalarnas miljömål 2013 och Åtgärdsprogram

Inledande text

Efter att ha gått igenom Dalarnas miljömål flera gånger och reflekterat kring målen och åtgärdsplanen område för område och sektor för sektor och sedan skrivit ned både lovord och kritik stryker vi till slut alltihop och börjar om från början.

Miljömålen är fina men åtgärdsplanen övertygar inte. Det saknas bra sammanfattningar som skulle kunna göra det visionära i arbetet mer tillgängligt. Men vad det är för visioner som Länsstyrelsen egentligen lyfter fram? Åtgärderna är inte tillräckliga för att nå målen. Det verkar som om spåret i den här Vasaloppsstafetten viker av innan Lundbäcksbacken.

Frågan som inte berörs i Länsstyrelsens Vasaloppsmetafor är vad händer om vi inte kommer i mål? Samtidigt som ni påstår att målet är i sikte, erkänner ni att generationsmålet inte kommer att uppnås 2020. Då måste vi byta bana! Vi i Naturskyddsföreningen i Falun menar att miljökampen vi står inför handlar om nästa generationens överlevnad.

Det som följer är Naturskyddsförening i Faluns korta svar på de frågor Länsstyrelsen i Dalarnas Län efterlyser på remissversionen av Dalarnas miljömål 2013 och Åtgärdsprogram 2013 □ 2016.

Är förslaget till miljömål för Dalarna tillräckligt?

Både ja och nej. Miljömålen är vackra och viktiga men de måste även tas på allvar.

Dalarna är ett pilotlän för grön utveckling och vi ska fortsätta sikta högre än de nationella miljömålen. Det är bra att etappmålen tillkommer men än så länge är de för få och för lågt satta. Till exempel är det bra med Dalarnas mål för ekologisk produktion. Alla offentliga kök i Dalarna bör bli krav certifierade år 2020! Men det behövs också mål för att bevara jordbruksmark i länet och för att stödja lokal matproduktion.

Bör fler regionala sårarter lyftas fram?

Ja. Vilka möjligheter och hinder ser Länsstyrelsen här i länet? Dalarnas färskvattenmiljöer, kvarvarande gammelskog och landsbygd bör lyftas fram mer.

Som biltätt län måste transportmålen gå mycket längre för att ställa om trafikinfrastrukturen så att kollektiva transportsätt gynnas, vägtransport missgynnas allmänt och hälsofrämjande färdmedel blir dominerande vid korta transporter.

Bör annat lyftas fram mer?

Ja. De ekologiska, ekonomiska och sociala aspekterna av en hållbar utveckling går inte att särskilja från varandra. Det som inte är socialt hållbart kan aldrig vara ekonomiskt eller ekologiskt hållbart. Därför behöver ämnen som ekologisk ekonomi, social rättvisa, folkhälsa, demokrati, jämställdhet, jämlikhet och kulturell mångfald integreras i miljömålen.

Vi vill också se ett mer progressivt målarbete för att nå en giftfri miljö. Kemikalieanvändningen

måste minskas påtagligt och utsläppsriskerna vid användning av kemikalier, hygienprodukter och läkemedel uppmärksammas mer. Försiktighetsprincipen ska råda vad gäller nya kemikalier.

Har åtgärdsprogrammet rimlig ambitionsnivå?

Nej. Åtgärdsprogrammet känns storslaget när man läser texten men innebär mycket lite i praktiken. Istället för studier, presentationer och små bidrag behövs strukturella förändringar och omprioriteringar när det gäller hur resurser satsas. Åtgärderna behöver större tyngd. Linjen ska vara tydlig: alla resurser går till att ställa om.

Konflikten mellan ekonomisk tillväxt och miljömålen diskuteras och behovet av alternativa välfärdsåtgärder lyfts fram. Varför inte testa några alternativ på riktigt och finansiera lokala projekt som kan testa sådana alternativ?

Hur bedömer ni de åtgärder som ni förväntas genomföra eller medverka i?

Otillräckliga. Framförallt saknas en tydlig vision i åtgärderna. Hur ska de föreslagna åtgärderna verkligen resultera i måluppfyllelse? Vad är huvudstrategin?

Eftersom vi anser att det saknas en visionär röd tråd i arbetet och att strategin bakom åtgärderna är otydlig är det inte mer än rättvist att vi bjuder på några idéer. (1) Motivera alla åtgärder utifrån miljömålen eller de sju landmärken för hälsa och hållbar utveckling. (2) Inför ett strategiskt tänkande: generalisera fyrstegsprincipen från trafik och energi arbetet och låta det genomsyra åtgärderna. Alternativt kör påbudslinjen istället för förbudslinjen. Exempelvis kan ett påbud vara att erbjuda upp till fem köttmåltider i veckan i alla offentliga kök istället för att förbjuda köttservering en dag i veckan.

Vi förstår att ni vill få med Dalarnas befolkning. Ni har genom sektorsdialogerna engagerat flera hundra personer. Fortsätt att bjuda in till dialog och leda meningsfulla demokratiska möten. För att sprida och hålla engagemanget tror vi att åtgärderna någonstans och på något sätt måste bli mer färgglada för att inte miljömålen ska tonas ned och helt suddas bort i all grå text. Släpp loss fler idéer och skapa lite mer debatt! Var mer kreativa och personliga i presentationen. Miljöarbetet är den enda tävlingen där det viktigaste *inte* är "att delta", det här Vasaloppet måste vi vinna! Det är därför helt avgörande att vi siktar tillräckligt högt.

Avslutande kommentarer

Dalarnas miljömål är ambitiösa men svåra att överblicka. Samtidigt behöver de föreslagna åtgärderna nå mycket längre. Framförallt behövs en helt ny grund i arbetet. Det räcker inte att skruva, dona och finjustera maskinen om vi behöver helt andra verktyg. Ta fram konkreta förslag på hur Dalarna ska nå "ett skifte från ett prydefinierat välstånd till ett mera tjänstebaserat välståndsbegrepp"! Sveriges nuvarande tillväxtinriktning går stick i stäv mot en hållbar utveckling och för att nå generationsmålet kommer det att krävas omfattande omställningar.

Vi hoppas att miljömålen 2013 är början till ett inspirerande och levande demokratiskt arbete som Länsstyrelsen driver aktivt framåt. Med vårt remissvar efterfrågar Naturskyddsförening i Falun ett radikalare och mer tillgängligt miljömålsarbete i Dalarna. Själva tänker vi inte bli passiva. Tvärtom kommer Naturskyddsföreningen i Falun att verka allt intensivare för en hållbar samhällsomställning. Generationsmålet är både vackert och viktigt ... precis som vårt län.

Naturskyddsförening i Falun
styrelsen genom

Gordon Eadie
Lilltorpsvägen 8, 791 61 Falun